

Çamlıyayla (İçel) Tabanidae (Diptera) faunası üzerinde araştırmalar

A. Yavuz KILIÇ*

Summary

Studies on the Çamlıyayla (İçel) Tabanidae (Diptera) fauna

In this study carried out in İçel-Çamlıyayla (Namrun) 33 species belonging to Pangoninae, Chrysopsinae and Tabaninae subfamily of Tabanidae (Diptera) fauna were determined. Six species had been recorded from this area in previous studies. 28 species has been recorded from Çamlı-yayla area for the first time and *Tabanus shannonellus* is a new record for Tabanidae fauna of Turkey.

Giriş

Türkiye Tabanidae faunası üzerine bir çok çalışma yapılmıştır (Walker, 1854; Loew, 1856, 1858 a, b, c, 1959; Bigot, 1880; Brauer, 1880; Szilady, 1914, 1915, 1923, 1926, 1927; Kröber, 1921, 1922, 1928; Austen, 1925; Enderlein, 1925, 1932; Moucha and Chvala, 1957; Yalçın, 1960; Mimioğlu, 1962; Mimioğlu & Sayın, 1963; Leclercq, 1966a,b; 1967a,b; Olsufjev et al., 1967; Olsufjev, 1971, 1977; Parvu & Giray, 1984; Schacht, 1983, 1984, 1985, 1987; Timmer, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Jezek, 1990; Erdoğan, 1992; Hayat & Özbek, 1992).

Bu çalışmaların çoğunluğu bölgesel özellik göstermemekle birlikte Türkiye Tabanidae faunası'na ait 150'ye yakın tür tespit edilmiştir. An-

---

* Anadolu Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Eskişehir

Alınış (Received): 11.04.1995

cak Palearktik Bölge'de bilinen 552 Tabanidae türü sayısı (Leclerq & Olsufjev, 1981; Leclerq, 1985; Soos & Papp, 1988) ve Türkiye'nin zoocoğrafik yapısı göz önüne alındığında, ülkemizde tespit edilmemiş daha bir çok Tabanidae türünün bulunabileceği kolaylıkla söylenebilir. Son yıllardaki Tabanidae faunasıyla ilgili çalışmaların sonuçları da bu fikri doğrulamaktadır (Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Jezek, 1990; Erdoğan, 1992; Hayat & Özbek, 1992). Diğer yandan bugünkü bilgilerimizle henüz Türkiye Tabanidae Faunası'nın zoocoğrafik yayılışım, özellikle güney bölgelerimiz için söyleyebilmemiz de mümkün görünmemektedir. Türkiye Tabanidae Faunası'yla ilgili çalışmalara katkıda bulunmak amacıyla İçel-Çamhyayla çevresinde bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Çalışma İçel ili Çamhyayla (Namrun) ilçesi çevresinde (37° 09' K, 34° 36' D) Temmuz 1990, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim 1991 ve Haziran 1992 aylarında gerçekleştirilmiştir. Örnekler, Toros Dağları üzerindeki bu bölgede (1140 m) yarı ormanlık alanlara kurulan "Malezya tipi tuzak" ve "su tuzacı" (Kılıç, 1990) kullanılarak yakalanmışlardır.

Tanı çalışmaları araziden toplanan 717 dişi, 2068 erkek olmak üzere toplam 2785 örnek üzerinde gerçekleştirilmiştir. Örneklerin tanıları konu ile ilgili literatüre göre yapılmıştır (Chvala et al., 1972; Leclerq, 1960, 1966a; Leclerq & Olsufjev 1981; Leclerq, 1985; Portillo, 1984; Yücel, 1987; Soos & Papp, 1988; Kılıç, 1990). Tespit edilen türlere ait örnekler Münih Zooloji Müzesi materyali ile karşılaştırılarak kontrolleri yapılmıştır. Örnekler Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü koleksiyonlarında muhafaza edilmektedir.

Araştırma Sonuçları ve Tartışma

Çalışma bölgesinden Pangoninae, Chrysopsinae ve Tabaninae altfamilyalarına ait 33 tür tespit edilmiş olup, bu türler aşağıda verilmiştir. Bu türlerden *Tabanus shannonellus* Kröber, Türkiye Tabanidae faunası için yeni kayıttır. *Pangonius fulvipes*, *Silvius algirus*, *S. alpinus*, *Dasyramphus carbonarius*, *D. umbrius*, *Tabanus athropathenicus*, *Philipomyia aprica*, *P. graeca* ve *Tabanus quatuornotatus* türleri ise önceki çalışmalarda bu bölgeden bildirilmişlerdir (Moucha & Chvala, 1957; Leclerq, 1966b; Schacht, 1984). *Dasyramphus nigritus*, *Tabanus accensus*'un bu

bölgede bulunduğu bildirilmişse de (Moucha & Chvala, 1957; Leclerq, 1966b), çalışmamızda tespit edilememiştir.

Altfamilya : **Pangoninae**

Tribus : **Pangonini**

Pangonius (s.str.) fulvipes (Loew), 1859

2 dişi, 3.7.1990; 1 dişi, 5.7.1990.

Bu türün holotip'inin Türkiye'nin güney bölgelerinden tesbit edildiği bildirilmektedir (Loew, 1859). Moucha & Chvala (1957), ise bu türü çalışma bölgesinden bildirmişlerdir. Daha sonra ise Eğirdir (Isparta) çevresinde tespit edilmiştir (Leclerq, 1966b).

Altfamilya : **Chrysopsinae**

Tribus : **Chrysopsini**

Silvius (s.str.) algirus Meigen, 1830

3 dişi, 12.6.1992.

Bu tür daha önceki bir araştırmada çalışma bölgesinden tespit edilmiştir (Schacht, 1984). Bunun dışında Türkiye'den Edirne (Moucha & Chvala, 1957), Adıyaman (Gölbaşı) ve Muş'tan bildirilmiştir (Schacht, 1984).

3. Silvius (s. str.) alpinus (Scopoli), 1763

Sinonim: Silvius vituli (Fabricius), 1805

1 dişi, 31.7.1991; 5 dişi, 12.6.1992.

Namrun'dan **S. vituli** adıyla bildirilmiştir (Moucha & Chvala, 1957). Daha sonra da Bolu (Abant)' dan bildirilmiştir (Leclerq, 1966b).

Chrysops (s.str.) caecutiens (Linne), 1758

1 dişi, 10.7.1990.

Türkiye'de geniş bir yayılım göstermektedir (Leclerq, 1966b, 1967a,b; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992).

Altfamilya : **Tabaninae**

Tribus : **Diachlorini**

Dasyramphis carbonarius (Meigen), 1820

1 erkek, 9.7.1990.

Bu tür de önceki bir çalışmayla Çamlıyayla çevresinde tespit edilmiştir (Schacht, 1984). Bunun dışında Chvala et al. (1972) 'ye göre Chvala & Lyneborg (1970) tarafından Adapazarı; Schacht (1984) tarafından Amasya, Hakkari, Hatay (İskenderun), Kahramanmaraş ve Kılıç (1990) tarafından Eskişehir'den bildirilmiştir.

Dasyramphis umbrinus (Meigen), 1820

1 dişi, 13.6.1992.

Bu tür önceki çalışmalarla bu bölgeden bildirilmiştir (Moucha & Chvala, 1957). Aynı zamanda Türkiye'de geniş yayılım gösteren türlerden birisidir (Leclerq, 1966b, 1967a,b; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek 1992).

Philipomyia aprica (Meigen), 1820

2 dişi, 5.7.1990.

Daha önce yapılan bir çalışmayla Adana : Bulgar Dağı, Namrun 1400-1600 m.'den ***Tabanus graecus zizaniae*** Leclerq adıyla bildirilmiştir (Leclerq, 1966b).

Tabanus graecus apricus Meigen adıyla, Afyon (Çay) (Leclerq, 1966b); Bursa (Uludağ) (Leclerq, 1967b)'dan; ***Philipomyia aprica*** Meigen adıyla da Ankara (Yücel, 1987) ve Eskişehir'den (Kılıç, 1990) bildirilmiştir.

Philipomyia graeca (Fabricius), 1794

1 dişi, 9.7.1990; 1 erkek, 13.6.1992.

Bu tür ***Tabanus graecus*** adıyla Namrun'dan bildirilmiştir (Moucha & Chvala, 1957). Daha sonra da ***Tabanus graecus graecus*** adı altında Hakkari (Mimioğlu & Sayın, 1963)' den; ***Philipomyia graeca*** adıyla da Erzurum (Hayat & Özbek, 1992)'dan bildirilmiştir.

Tribus : ***Tabanini***

Hybomitra ciureai (Seguy), 1937

1 erkek, 19.7.1990.

Türkiye'de geniş bir bölgeden bildirilmiştir (Leclerq, 1966b, 1967a,b; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992).

Tabanus atropathenicus Olsufjev, 1937

2 dişi, 12.6.1992; 1 erkek, 13.6.1992.

Bu tür Türkiye'den Bingöl, İcel (Çamlıyayla-Namrun), Hakkari, Kahramanmaraş, Kars (Sarıkamış), Şırnak (Schacht, 1984); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Erzincan (Hayat & Özbek, 1992) illeri çevresinden bildirilmiştir.

***Tabanus bifarius* Loew, 1858**

1 dişi, 3.7.1990; 4 erkek, 25.7.1991; 8 dişi, 5 erkek, 12-13.6.1992.

Bu tür Bursa'dan ***Dasystypia longicornis*** adıyla bildirilmiştir (Erderlein, 1932). Türkiye'de geniş yayılım gösteren türlerden biridir (Leclercq, 1966b, 1967a,b; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992).

***Tabanus bromius* Linne, 1758**

12 dişi, 3 erkek, 3-16.7.1990 ; 10 dişi, 3 erkek, 26-30.7.1991 ; 5 dişi, 1.8.1991; 1 dişi, 1 erkek, 1.9.1991; 3 dişi, 9.9.1991; 2 dişi, 2 erkek, 24.9.1991.

Bu tür, Türkiye'de en geniş yayılım gösteren Tabanidae türüdür. Hemen hemen Türkiye'nin her bölgesinde tespit edilmiştir (Mimioğlu, 1960; Mimioğlu & Sayın, 1963; Leclercq, 1966b, 1967a,b; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992).

***Tabanus cordiger* Meigen, 1820**

1 erkek, 27.7.1991.

Daha önceki çalışmalarla Afyon (Çay) (Leclercq, 1967a); Ankara (Parvu & Giray, 1984); Ankara (Çamlıdere), Bolu (Abant), Yozgat (Boğazlıyan) (Yücel, 1987); Eskişehir (Sarıcakaya, Sivrihisar) (Kılıç, 1990) ve Elazığ (Erdoğan, 1992)'dan bildirilmiştir.

***Tabanus cuculus* Szilady, 1923**

2 dişi, 2.10.1991.

Bu tür Türkiye'den ilk kez Eskişehir çevresinden bildirilmiştir (Kılıç, 1990). Daha sonra Erzurum çevresinde tespit edilmiştir (Hayat & Özbek, 1992).

***Tabanus eggeri* Schiner, 1868**

3 dişi, 1 erkek, 4-17.7.1990.

Ülkemizden Hakkari (Mimioğlu and Sayın, 1963); Afyon, Antalya, Konya, Sinop (Leclercq, 1967a); Ankara, Konya, Nevşehir, Niğde, Yozgat (Yücel, 1987) ve Elazığ (Erdoğan, 1992)'dan bildirilmiştir.

Tabanus exlusus Pandella, 1883

12 dişi, 14-19.7.1990; 1 dişi, 58 erkek, 25-31.7.1991; 12 erkek, 2.8.1991; 1 erkek, 1.9.1991; 2 dişi, 9.9.1991; 1 dişi, 24.9.1991; 1 erkek, 2.10.1991; 1 erkek, 13.6.1992.

T. exlusus da Türkiye'de geniş bir alandan bildirilmiştir (Leclerq, 1966b, 1967a,b; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992).

Tabanus glaucopis Meigen, 1936

3 dişi, 1 erkek, 26-29.7.1991; 1 dişi, 10 erkek, 1.9.1991; 10 erkek, 9.9.1991; 3 dişi, 18 erkek, 24.9.1991; 4 dişi, 11 erkek, 2.10.1991.

Tabanus glaucopis önceki çalışmalarla İzmir, Samsun (Leclerq, 1966b); Ankara (Yücel, 1987) ve Eskişehir (Kılıç, 1990)'den tespit edilmiştir.

Tabanus indrae Hauser, 1939

1 erkek, 24.9.1991.

Önceki çalışmalarla Denizli (Leclerq, 1966b); Konya, Nevşehir (Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Elazığ (Erdoğan, 1992) çevresinde tespit edilmiştir.

Tabanus lunatus Fabricius, 1794

279 dişi, 1019 erkek, 2-19.7.1990; 148 dişi, 681 erkek, 25-31.7.1991; 34 dişi, 87 erkek, 1-2.8.1991; 33 dişi, 17 erkek, 12-13.6.1992.

Ülkemizde geniş yayılım gösteren türlerdendir (Mimioğlu & Sayın, 1963; Leclerq, 1966a; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990).

Tabanus miki Brauer, 1880

1 dişi, 6.7.1990; 1 erkek, 16.7.1990; 2 dişi, 27.7.1991; 1 dişi, 24.9.1991.

Tabanus miki daha önceki araştırmalarla Erzurum (Leclerq, 1966a; Hayat & Özbek, 1992); Kars (Leclerq, 1966a); Ankara, Konya, Kayseri, Nevşehir, Yozgat (Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Elazığ (Erdoğan, 1992)'dan bildirilmiştir.

Tabanus obsolescens Pandelle, 1883

1 dişi, 27.7.1991; 1 dişi, 31.7.1991; 9 dişi, 6 erkek, 1.9.1991; 10 dişi, 4 erkek, 9.9.1991; 24 dişi, 8 erkek, 24.9.1991; 13 dişi, 15 erkek, 2.10.1991.

Türkiye'den Erzurum (Leclerq, 1966a; Hayat & Özbek, 1992); Kars (Leclerq, 1966a); Ankara, Konya, Kayseri, Nevşehir, Yozgat (Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Elazığ (Erdoğan, 1992)'dan bildirilmiştir.

Tabanus quatuornotatus Meigen, 1820

5 erkek, 2.7.1990; 5 dişi, 1 erkek, 12.6.1992; 4 dişi, 13.6.1992.

Bu tür de daha önceki bir çalışma ile bu bölgeden bildirilmiştir (Leclerq, 1966b). Bunun dışında Bolu (Leclerq, 1966b); Çorum (Leclerq, 1967b; Yücel, 1987); Ankara, Niğde (Yücel, 1987) ve Eskişehir (Kılıç, 1990) çevresinde tespit edilmiştir.

Tabanus regularis Jaennicke, 1866

9 dişi, 1 erkek, 26-30.7.1991; 2 dişi, 1 erkek, 1.8.1991; 1 dişi, 2.10.1991.

Tabanus regularis, Türkiye'den bir çok bölgeden bildirilmiştir (Leclerq, 1966b, 1967a; Parvu & Giray, 1984; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992; Erdoğan, 1992).

Tabanus rupium Brauer, 1880

1 dişi, 6.7.1990; 1 erkek, 12.6.1992.

Aydın (Kuşadası), Bolu (Abant), Muğla (Leclerq, 1966b); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Erzurum (Hayat & Özbek, 1992)'dan bildirilmiştir.

Tabanus shannonellus Kröber, 1936

1 dişi, 27.7.1991; 7 erkek, 1.9.1991; 2 erkek, 24.9.1991.

Bu tür Türkiye Tabanidae faunası için yeni kayıttır.

Paleartik Bölge'de ise Bulgaristan, Yugoslavya ve Yunanistan'da yayılım gösterdiği bildirilmektedir (Moucha & Chvala, 1963; Chvala et al., 1972; Soos & Papp, 1988).

Tabanus spectabilis Loew, 1858

1 erkek, 26.7.1991.

Bu tür de ülkemizde geniş bir yayılım göstermektedir (Mimioğlu & Sayın, 1963; Leclerq, 1966b, 1967a,b; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992; Erdoğan, 1992).

Tabanus spodopterus Meigen, 1920

2 dişi, 3.7.1990; 1 dişi, 1 erkek, 9.7.1990; 1 erkek, 13.7.1990; 1 erkek, 16.7.1990; 1 dişi, 30.7.1990; 1 dişi, 26.7.1991; 1 dişi, 1 erkek, 31.7.1991; 1 dişi, 1.9.1991.

Türkiye'den daha önceki çalışmalarla Bolu (Abant), Kars (Leclerq, 1966b); Balıkesir, Bursa (Leclerq, 1967a); Ankara (Olsufjev et al., 1967; Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990); Elazığ (Erdoğan, 1992)'da tespit edilmiştir.

Tabanus tergstinus Egger, 1859

11 dişi, 18 erkek, 3-19.7.1990; 2 erkek, 26.7.1991; 2 dişi, 1.8.1991; 1 dişi, 12.6.1992.

Tabanus tergstinus, Türkiye'de Afyon (Leclerq, 1966b), Ankara (Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990), Erzurum (Hayat & Özbek, 1992) ve Elazığ (Erdoğan, 1992) çevresinde tespit edilmiştir.

Tabanus unifasciatus Loew, 1858

1 dişi, 4.7.1990; 1 erkek, 9.7.1990; 1 dişi, 12.6.1992.

Bu tür de Türkiye'den geniş bir alandan bildirilmiştir (Leclerq, 1966, 1967a,b; Yücel, 1987; Kılıç, 1990; Hayat & Özbek, 1992; Erdoğan, 1992).

Tribus : **Haematopotini**

Haematopota grandis Macquart, 1834

2 erkek, 1.9.1991; 1 erkek, 24.9.1991.

Bu tür ***H. fraseri*** adıyla Çanakkale'den (Austen, 1925); ***H. grandis*** adıyla Denizli (Pamukkale) ve Eskişehir 'den tespit edildiği bildirilmiştir (Leclerq, 1966b). Daha sonra yine Eskişehir'den ***H. grandis*** olarak bildirilmiştir (Kılıç, 1990).

Haematopota italica Meigen, 1804

1 dişi, 24.9.1991; 2 dişi, 13.6.1992.

Diyarbakır, Elazığ, Malatya, (Mimioğlu, 1962); Eskişehir (Mimioğlu & Sayın, 1963); Ankara (Nallıhan) (Yücel, 1987); Erzincan, Erzurum, Gümüşhane (Hayat & Özbek, 1992)'den bildirilmiştir.

Haematopota pallens Loew, 1870

1 dişi, 4.7.1990; 1 erkek, 1.9.1991; 1 dişi, 9.9.1991.

Bu tür de önceki çalışmalarla Diyarbakır, Elazığ, Malatya (Mimioğlu, 1962); Konya (Mimioğlu & Sayın, 1963); İzmir (Efes) (Leclerq, 1967b); Ankara (Mürted, Bala), Kayseri (Yeşilhisar) (Yücel, 1987); Eskişehir (Kılıç, 1990) ve Elazığ (Erdoğan, 1992) çevresinde tespit edilmiştir.

Haematopota pandazisi Kröber, 1936

2 dişi, 4 erkek, 1.9.1991; 7 dişi, 33 erkek, 9.9.1991; 16 dişi, 23 erkek, 24.9.1991; 5 dişi, 55 erkek, 2.10.1991.

Sinonim: *H. variegata* Fabricius, 1805

Bu tür daha önceki çalışmalarda *H. variegata variegata* olarak Ordu (Fatsa), Sinop (Merkez ve Alaçam)'tan; *H. variegata pandazisi* olarak ise Trabzon (Beşikdüzü) 'dan bildirilmiştir (Leclerq, 1966b).

Yakalanan örneklerinin büyük bir bölümünü (% 82.5) *Tabanus lunatus* türü oluşturmaktadır. Erkek örneklerin tamamına yakını su tuzağı ile yakalanmıştır. *T. lunatus* örneklerinin % 78.5'nu ise erkek bireyler oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle *T. lunatus* türünün bölgede dominant tür olarak görülmesinin nedenlerinden birisinin, örnek toplama yöntemi ile ilişkisi olduğu düşünülmektedir. Diğer yandan bir neden de örnek toplamanın en uzun gerçekleştiği dönemin Temmuz ayı olmasıdır. Çünkü *T. lunatus*'un en yüksek aktivitesine bu ayda rastlanmıştır. Bütün bunların yanında *T. lunatus* tipik bir Akdeniz türü olup, Akdeniz'e kıyısı olan bütün Avrupa, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde tespit edilmiştir (Chvala et al., 1972).

Bu çalışmada tespit edilen türlerin bölgedeki aktivite periyotları, literatürde bildirilen periyotlarla uygunluk göstermektedir. Ancak bölgenin güneyde yer almasına rağmen çalışma alanının yüksek olması nedeniyle mevsimsel aktivite periyodu geç başlamakta ve geç tarihlere (Ekim) kadar devam etmektedir.

Bölgede tespit edilen türlerden *Silvius alpinus* (Scopoli, 1763) için bu isim Leclerq & Olsufjev (1981) tarafından nomen oblitum olarak kabul edilip, *S. vituli* (Fabricius) geçerli isim olarak belirtilirken; Chvala et al. (1972), Schacht (1984) ve Soos & Papp (1988) tarafından geçerli isim olarak alpinus kabul edilerek, vituli sinonim olarak verilmektedir. Ayrıca Chvala & Lyneborg (1970) tarafından *S. vituli*'nin sinonim kabul edilmesi nedenlerinin detaylı olarak tartışıldığı bildirilmektedir (Chvala et al., 1972).

Gerek bu çalışmamızda gerekse önceki çalışmalarla bölgede *Hybomitra* türlerinden sadece *H. ciureai* tespit edilmiştir ki bu tür, Palearktık Bölge'de çok geniş yayılım gösteren bir türdür. *Hybomitra* türlerine bölgede fazla rastlanmaması, *Hybomitra* türlerinin Holoarktık Bölge'de soğuk ve ılıman iklimlerde yayılım gösterdiği, güney bölgelerinde hem tür hem de birey sayısında belirgin bir azalma

görüldüğü şeklindeki literatür bilgisi ile açıklanabilir (Chvala et al., 1972).

Bu çalışma ile Türkiye'den ilk kez bildirilen *Tabanus shannonellus*'un Balkanlar'dan sonra bu bölgede de tespit edilmiş olması, ülkemizin diğer bölgelerinde de bulunabileceğinin bir göstergesi sayılabilir. Balkan ülkelerinde Ağustos ve Eylül aylarında aktivite gösterdiği bildirilen bu tür (Moucha & Chvala 1963; Chvala et al., 1972), *glaucois* grubunun diğer örnekleri gibi bu bölgede de geç aktivite göstermektedir.

Bölgede yoğun olan türlerden bir diğeri *Tabanus exclusus* da bir Akdeniz türüdür (Chvala et al., 1972).

Tabanus obsolescens, Palearktık Bölgede sadece Yunanistan (Makedonya)' dan bildirilmiş iken (Peus, 1980); Türkiye'de Eskişehir çevresinden (Kılıç, 1990) sonra güney bölgelerimizde de rastlanması, bu türün ülkemizde daha geniş bir bölgede yayılış göstereceğine bir işaret sayılabilir.

Haematopota pandazisi örneklerine de çalışma alanında yoğun olarak rastlanmıştır (% 5.2). Bu türün Güney Avrupa, Anadolu, Kafkasya, Balkanlar ve Kuzey Afrika'da yayılım gösterdiği bildirilmektedir (Chvala et al., 1972). Bu nedenle bölgede fazlaca rastlanması beklenen bir sonuçtur.

Bu çalışmanın sonuçları, Türkiye Tabanidae faunasının ortaya konmasında daha birçok çalışmanın yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın yapıldığı bölgeye yakın alanlardan birçok *Atylotus* türü bildirilmiş iken (Mimoğlu & Sayın, 1963; Leclercq, 1966b, 1967a), araştırma bölgesinden gerek bu çalışmayla, gerekse önceki çalışmalarla hiç bir *Atylotus* türünün tespit edilememiş olması da bunu göstermektedir.

Özet

Çamlıyayla (İçel)'da gerçekleştirilen bu çalışma ile Tabanidae (Diptera) faunasından Pangoninae, Chrysopsinae ve Tabaninae altfamilyalarına ait 33 tür tesbit edilmiştir. Aynı bölgeden daha önceki çalışmalarla 6 tür bildirilmiştir. Bu çalışmada tespit edilen 28 tür Çamlıyayla çevresinden ilk kez bildirilmektedir. Bunlardan *Tabanus shannonellus* Türkiye Tabanidae faunası için yeni kayıttır.

Literatür

Austen, E.E., 1925. A contribution to knowledge of the blood-sucking Diptera of the Dardanelles. **Bull. Ent. Res.**, 16 : 5-22.

- Bigot, J.M.F., 1880. Dipteres nouveaux ou peu connus. xx. Quelques Dipteres de perse et du Caucase: **Ann. Soc. Ent. France Paris**, **10**: 139-154.
- Brauer, F., 1880. Die Zweiflugler des Kaiserlichen Museums zu Wien: **Denkschr. Kaiserl. Akademie der Wiss. (mathem.-Naturwiss. Classe)**, **42**: 105-216.
- Chvala, M., L. Lyneborg, J. Moucha, 1972. The Horse Flies of Europe (Diptera: Tabanidae), 502 s.
- Enderlein, G., 1925. Studien an blutsaugenden Insekten. I. Grundlagen eines neuen Systems der Tabanidae; **Mitt. zool. Mus. Berlin**, **11**: 253-409.
- Enderlein, G., 1932. Einige neue palaarktische Tabaniden; **Mitt. D. ent. Ges. Berlin**, **3**: 63-64.
- Erdoğan, Z., 1992. Elazığ ve Yöresinde Bulunan Tabanidae (Diptera) Türleri Üzerine Araştırmalar, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 74 s.
- Hayat, R. & H. Özbek, 1992. Doğu Anadolu Bölgesi Tabanidae (Diptera) türleri üzerine faunistik çalışmalar, Türkiye II. Entomoloji Kongresi, 28-31 Ocak 1992, Adana, Entomoloji Derneği Yayınları, No: 5, 637-646.
- Jezek, J., 1990. Results of The Czechoslovak-Iranian Entomological expeditions to Iran, 1970, 1973 and 1977, Three new species of horse flies (Diptera, Tabanidae) from the Palearctic Region, **Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae**, **13**: 119-127.
- Kılıç, A.Y., 1990. Eskişehir ve Çevresi Tabanidae (Diptera) Faunasının İncelenmesi, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 123 s.
- Kröber, O., 1921. Die Palearctischen Arten der Gattung Pangonia Latr. Versuch einer Auseinandersetzung, **Arch. Natg. Berlin**, **87**: 1-67.
- Kröber, O., 1922. Beiträge zur Kenntnis palaarktischer Tabaniden. Teil I. Surcofia, Heptatoma, Silvius und Chrysozona; **Arch. Natg. Berlin**, **88**: 114-164.
- Kröber, O., 1928. Neue Beiträge zur Kenntnis der Thereviden und Tabaniden; **D. ent. Z., Berlin**, 417-434.
- Leclercq, M., 1960. Revision systematique et biogeographique des Tabanidae palearctiques I. Pangoninae et Chrysopsinae. **Mem. Inst. Roy. Sci. Nat. Belg.**, **63** : 77 s.
- Leclercq, M., 1966a. Revision systematique et biogeographique des Tabanidae palearctiques II. Tabaninae. **Mem. Inst. Roy. Sci. Nat. Belg.**, **80** : 237 s.
- Leclercq, M., 1966b. Tabanidae (Diptera) de Turquie, Diagnosis d'*Atylotus hendrixi*, *Haematopota coolsi*, *Haematopota delozi* n. spp **Bull. Reach. Agron. Gembloux, N.S.**, **3**: 463-477.
- Leclercq, M., 1967a. Tabanidae (Diptera) de Turquie II. Diagnosis d'*Hybomitra okayi*, *Atylotus hendrixi* and *Haematopota hennauxi* n. spp. **Bull. Reach. Agron. Gembloux, N.S.**, **2**: 106-127.
- Leclercq, M., 1967b. Tabanidae (Diptera) de Turquie III, **Bull. Reach. Agron. Gembloux, N.S.**, **2** : 707-710.
- Leclercq, M. & N.G. Olsufjev, 1981. Nouveau Catalogue Des Palearctiques (Diptera), **Notes Fauniques de Gembloux, No** : **6** :1-51.

- Leclercq, M., 1985. Recent Additions and Synonym in Palearctic Tabanidae (Diptera), **MYIA**, **3**: 341-345.
- Loew, H., 1856. Neu Beitrage zur Kenntnis der Dipteren, **4. Beitrag, Berlin**, **57**: 24-28.
- Loew, H., 1858a. Zur Kenntnis der Europäischen Tabanus Arten: **Verh. Zool. Bot. Ges. W. en.**, **8**: 573-612.
- Loew, H., 1858b. Versuch einer Auseinandersetzung der Europäischen Chrysops Arten: **Verh. Zool. Bot. Ges. W. en.**, **8**: 613-634.
- Loew, H., 1858c. Ueber die Europäischen Arten der Gattung Silvius: **Verh. Zool. Bot. Ges. W. en.**, **2**: 350-352.
- Loew, H., 1859. Neu Beitrage zur Kenntnis der Dipteren, **6. Beitrag, Berlin**, **50**: 23-32.
- Mimioğlu, M., 1962. At vebası çıkan Güneydoğu illerimizde sokucu sinekler (Diptera) üzerinde araştırmalara dair ilk bildiri. **Vet. Fak. Derg.**, **8** : 437-439.
- Mimioğlu, M. & F. Sayın, 1963. Some records of Tabanidae (Diptera) in Turkey. **Vet. Fak. Derg.**, **10** : 383-386.
- Moucha, J. & M. Chvala, 1957. Beitrag zur Kenntnis der Bremsen-Fauna (Tabanidae) des Östlichen Mittelmeergebietes, **Ent. Z. Frank. A. M.**, **67**: 180-184, 199-201.
- Moucha, J. & M. Chvala, 1963. Die Beschreibung des Mannchens Von Tabanus shannonellus Kröber, 1936 (Diptera, Tabanidae), **Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae**, **35**: 397-398.
- Olsufjev, N.G., J. Moucha & M. Chvala, 1967. Zur taxonomie und verbreitung der europäischen und kleinasiatischen arten der Tabanus bovinus gruppe. **Acta. Soc. Ent. Czechoslov.**, **64**: 303-313.
- Olsufjev, N.G., 1971. Some problems of the nomenclature and taxonomy of Palearctic Tabanidae (Diptera). **Bull. Mos. Soc. Nat. Invest. Biol. Sect.**, 138-139.
- Olsufjev, N.G., 1977. Faune de l'URSS insectes Dipteres, VII 2: Tabanidae. **Acad. Sci. URSS. Trav. Zool.**, **113** Leningrad, 434 s.
- Parvu C. & H. Giray, 1984. Contribution to knowledge of some Tabanids (Diptera) of Turkey. **Trav. Mus. Hist. Nat. < Grigore Antipa >**, **25** : 217-225.
- Peus, F., 1980. Über Bremsen aus der Westlichen Palearktis, I. Tabaninae, Auser *Hybomitra* und *Atylotus* (Diptera: Tabanidae). **Dtsch. Ent. Z.N.F.**, **27** (4-5): 221-249.
- Portillo, M., 1984. Claves para la identificación de las tabanos de Espana (Diptera: Tabanidae), **Dept. Zool. Fac. Cie. Uni. Salamanca**, 74 s.
- Schacht, W., 1983. Eine neue Bremsenart aus der Türkei (Diptera, Tabanidae). **Entomofauna**, **4**, **27**: 483-492.
- Schacht, W., 1984. Beitrag zu einigen Palaearktischen Bremsenarten, vornehmlich aus der Türkei (Diptera, Tabanidae). **Entomofauna**, **5**, **35** : 483-498.

- Schacht, W., 1985. Kleiner Beitrag zur Bremsenfauna der Türkei (Diptera, Tabanidae). **Entomofauna**, **6** (28): 501-506.
- Schacht, W., 1987. Ein weiter Beitrag zur Bremsenfauna Türkei (Diptera, Tabanidae). **Entomofauna**, **8**, 33 : 485-494.
- Soos, A. & L. Papp, 1988. Catalogue of Palaeractic Diptera, 5: 97-171.
- Sziady, Z., 1914. Neue oder wenig bekannte Palearktische Tabaniden; **Ann. Mus. Nat. Hung. Budapest**, **12**: 661-678.
- Sziady, Z., 1915. Subgenus **Ochrops**, eine neue untergattung der gattung **Tabanus** L. 1761, **Ent. Mitt.**, **4**: 93-107.
- Sziady, Z., 1923. New on little known horseflies (Tabanidae), **Biol. Hung. Budapest**, **1** (1): 1-39.
- Sziady, Z., 1926. Dipterenstudien III. Paearktisch Tabaniden; **Ann. Mus. Nat. Hung. Budapest**, **24**: 597-610.
- Sziady, Z., 1927. Über Enderleins Brenmsengattung Sziladya und Sziadynus; **Zool. Anzeiger, Leipzig**, **74**: 202-205.
- Timmer, J., 1984. Two new horse flies from Turkey (Diptera: Tabanidae). **Ent. Berichten**, **44**: 74-79.
- Walker, F., 1854. List of the specimens of dipterous insects in the collection of the British Museum London, **Part V, Suppl.**, **I**: 450-458.
- Yalçın, N., 1960. At vebasası yönünden önemi olan vektör Arthropodlar üzerinde inceleme ve araştırmalar, **Türk Vet. Hek. Derg.**, **30**: 865-867.
- Yücel, Ş., 1987. İç Anadolu Bölgesinde Bulunan Tabanidae (Diptera) Türleri Üzerinde Araştırmalar, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, 161 s.